

Uudistuva elintarvikelainsäädäntö ja uudet valvontakäytännöt

29.11.2018

Säätelyä puretaan ja hallinnollista taakkaa kevennetään elintarviketurvallisuutta vaarantamatta

tarkastellaan lakia kokonaisuutena

- arvioidaan myös elintarvikelain nojalla annetut kansalliset hygieniasäätökset, joita on jatkossa kolme:
 1. MMM:n asetus elintarvikehygieniasta
 2. MMM:n asetus elintarvikevalvonnasta
 3. MMM:n asetus zoonooseista

suhde EU-lainsäädäntöön

- informatiivisia viittauksia vähennetään - EU-lainsäädäntö jo sellaisenaan voimassa
- terminologiaa yhtenäistetään EU-lainsäädännön kanssa

uuden valvonta-asetuksen (EU) 2017/625 vaikutukset

Toimijoille lisää vapautta ja vastuuta

- ❑ EU:n elintarvikelainsäädäntöön kirjatun periaatteen täysimääräinen soveltaminen
 - elintarvikealan toimija vastaa kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa elintarvikkeiden turvallisuudesta ja siitä, että elintarviketoiminta täyttää elintarvikemääräysten vaatimukset
 - omavalvonnan toteuttamiseen enemmän liikkumavaraa
- ❑ elintarvikevalvonnan **riskiperusteisuuden korostaminen** → valvontaa sinne, missä eniten tarvetta
 - valvonta on muutakin kuin valvontakäynti
- ❑ riskiperusteisuutta tuetaan myös valvontamaksujärjestelmän muutoksella
 - korostetaan elintarvikevalvonnan valmentavaa roolia ja mahdollistetaan nykyistä monimuotoisempi viranomaistyö
- ❑ erityisesti asetusten uudistamisella kevennetään sääntelyä
 - rakenteelliset ja toiminnalliset vaatimukset kumotaan niin pitkälle kuin mahdollista elintarviketurvallisuudesta tinkimättä

Elintarvikevalvonta 1/2

□ valvonnan fokus huoneistosta **toiminnan valvontaan**

- perinteistä huoneistoa ei enää välttämättä ole
- etämyynti, verkkokauppa, liikkuvat toimijat yms.

□ **lihantarkastus** osa elintarvikevalvontaa

- Ruokavirasto huolehtii elintarvikevalvonnasta (ml. lihantarkastus) teurastamoissa, riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevissa hyväksytyissä elintarvikehuoneistoissa
- maakunta voi hoitaa valvonnan, jos Ruokavirasto ja maakunta niin sopivat
- mahdollisuus lihantarkastusmaksujen subventointiin pieniä määriä teurastavien teurastamojen osalta

Elintarvikevalvonta 2/2

uusia valvontakäytäntöjä

- verkkokauppa, etämyynti
 - näytteenotto tunnistautumatta
 - internetsivuston sulkeminen

- harmaa talous, elintarvikepetokset
 - toimijan luotettavuuden arviointi
 - toistuvat ja huomattavat laiminlyönnit
 - veloitteidenhoitoselvitys Harmaan talouden selvitysyksiköltä

- tarkastus pysyväisluoteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa
 - kotirauhan piirissä tapahtuva elintarviketoiminta

Ensisaapumisvalvonta

- ❑ toisesta EU-jäsenvaltiosta tulevien eläinperäisten elintarvikkeiden ensisaapumisvalvonta osaksi maakuntien tekemää riskiperusteista elintarvikevalvontaa
 - nykyinen hajautettu järjestelmä ei toimi
- ❑ elintarviketoiminnan rekisteröinnin/hyväksymisen yhteydessä ilmoitetaan, tuoko sisämarkkinoilta eläinperäisiä elintarvikkeita → **riskiluokitus nousee**
 - myös toimintaa koskevista olennaisista muutoksista ilmoitettava
 - Ruokavirasto voi antaa määräyksiä, mitä tietoja ilmoitettava (esim. tuotelajit ja volyymit)
- ❑ salmonellaisävakuuksista huolehditaan, kuten aikaisemmin

Vientiin liittyvät viranomaistehtävät lakiin

- uusien vientimarkkinoiden avaaminen elintarvikkeille yksi hallitusohjelman kärkihankkeen toimenpiteistä
 - vienninedistämistyön toivotaan jatkuvan seuraavalla hallituskaudella
- vientiin liittyvä selvitystyö
 - Ruokavirasto osallistuu tarvittaessa määränpäävaltion viranomaisten asettamien tuontivaatimusten selvittämiseen
- vientivaatimusten valvonta
 - maakunta ja Ruokavirasto
- vientitodistusten antaminen
 - muille kuin eläinperäisille elintarvikkeille, joille on jo vaatimukset

Valvontamaksut 1/2

□ **riskiperusteisuuden tukeminen** maksujärjestelmän muutoksilla

- hallitusohjelman linjausten mukaisesti elintarvikevalvonnan valvontamaksuja kehitetään siten, että maksuilla saataisiin katettua nykyistä paremmin valvonnan ylläpidosta ja toimeenpanosta aiheutuvia kustannuksia
- elintarvikevalvonnan valmentavan roolin vahvistaminen ja nykyistä monimuotoisemman viranomaistyön mahdollistaminen

□ maakuntien tekemästä suunnitelmallisesta elintarvikevalvonnasta **vuosittain perittävä valvonnan perusmaksu**

- kalenterivuoden alussa perittävä valvonnan perusmaksu 150 €
- perusmaksun ulkopuolella alkutuotannon toimijat, kyläkaupat, yleishyödylliset yhteisöt
- pienimuotoinen ja vähäriskinen elintarvikealan toiminta, jossa vuotuinen liikevaihto alle 10 000 € → toimijan ei katsota kuuluvan suunnitelmallisen elintarvikevalvonnan piiriin
→ valvonnan perusmaksua ei peritä

Valvontamaksut 2/2

□ **vuosimaksun lisäksi** maakunnan hyväksymän taksan mukainen suoriteperusteinen maksu

- elintarviketoiminnan rekisteröinti, alkutuotantopaikan ja elintarvikehuoneiston hyväksyminen, kontaktimateriaalitoimijan ilmoitus
- valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset
- uusintatarkastukset: Oiva, kehotuksen noudattaminen, pakkokeinojen noudattaminen
- vientivalvonta, vientitodistukset

□ **vuosimaksun sijasta**

- maksu elintarvikevalvonnasta poroteurastamoissa ja niiden yhteydessä toimivissa elintarvikehuoneistoissa tai teurastamoissa ja riistan käsittelylaitoksissa ja niiden yhteydessä olevissa hyväksytyissä elintarvikehuoneistoissa (sopimus)

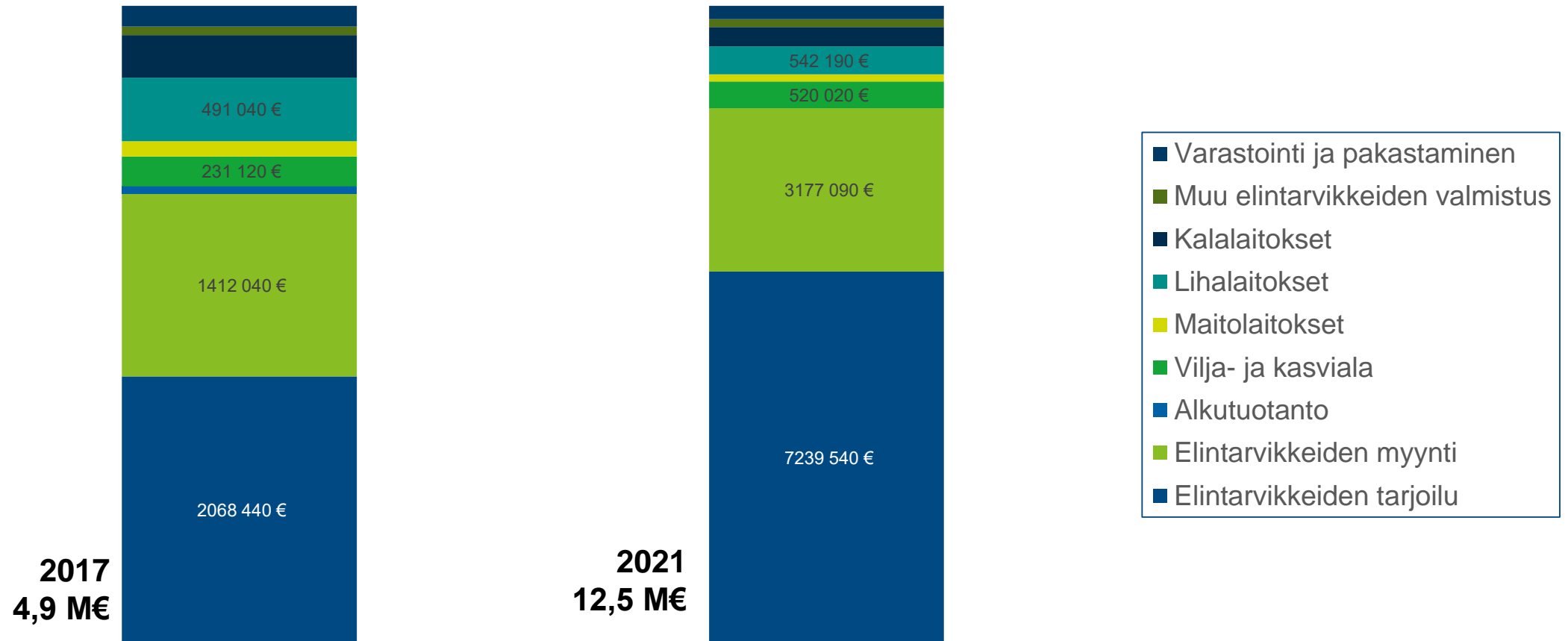

Viranomaisjärjestelmissä olevien elintarvike- ja kontaktimateriaalialan yritysten lukumäärät Suomessa vuonna 2017 (yht. 52 488)

Yritystyyppien suhteellinen osuus maksukertymästä, arvio

Asian käsittely ja aikataulu

- MMM:n lainsäädäntöhanke elintarvikelain uudistamiseksi 4/2016
- valmisteltu virkatyönä viranomaisten kanssa tiiviissä yhteistyössä; sidosryhmiä kuultu aina tarvittaessa
 - neljä kuulemistilaisuutta 4/2016 teemoittain
 - laaja keskustelutilaisuus 5/2017
 - kuulemistilaisuudet 9.2.2018, 4.5.2018
- lakiluonnos lausuntokierroksella kesällä 2018
- Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto 10/2018
- hallituksen esitys eduskuntaan 27.11.2018
- laki voimaan 1.1.2021** samaan aikaan maakuntauudistuksen kanssa

Maa- ja metsätalousministeriö